

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Historia Pelagiana Et Dissertatio De Synodo V.
Œcumenica In Qua Origenis ac Theodori Mopsuesteni
Pelagiani erroris Auctorum justa damnatio exponitur, &
Aquilejense Schisma describitur**

Noris, Enrico

Patavii, 1708

§. 7. Testimonia Driedonis, Taperi, Medinæ, & Vallosilli, contrà Sanctum Augustinum producta falsata esse, nec fideliter recensita.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72486](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72486)

S. VII.

Testimonia Driedonis, Taperi, Medina, & Vallofilli contra Sanctum Augustinum producta falsata esse, nec fideliter recensita.

ANnatus quasi lippis, imò cæcis scriberet, ausus est, eos contra Sanctum Augustinum testes advocare, qui vel maximè Sancti Doctoris auctoritatem tuentur, quòd sanè nisi variis technis usus præstare potuit. Etenim eos citat, qui apertis verbis citrà ullam contrariam interpretationem non modò Augustinianos se probant, sed Augustinianissimos; novis enim verbis insolitè Recentiorum assertiones castigandæ sunt. Quòd verò fidem testibus pareret, aliqua eorum verba dissimulat, alia detruncat, alia mutat, gravi contra tot Doctores injuriâ.

In primis appellat Driedonem, testatus pag. 878. hæc scripsisse: *Neque sentire contra divinam gratiam, neque si fallatur, perniciosè falli cum, qui quamvis Augustinus aliter sentiat, generalem agnoscit erga omnes homines, cum primùm ad usum rationis perveniunt, bonitatem, ut eos juret peculiaribus auxiliis.* Driedo eo loci, nempe in lib. de Capt. & redempt. gen. hum. cap. 2. tract. 4. memb. 2. par. 8. immediatè antè illa verba ab adversario adducta hæc tradit: *Quamvis tutior vivat quisquis cum venerabili Patre Augustino non per auxilia sufficientia ex æquo omnibus adultis proposita, sed per divinam misericordiam, & justitiam à curiosis hominum questionibus se absolvit, humiliatus sub potenti manu Dei.* Deindè quam ibi insinuat de auxiliis communibus sententiam locum in parvulis non habere ostendit, quo insolubili argumento Sanctus Augustinus illam semper impugnaverat. At qui secus sentiat, non falli, inquit, perniciosè, si fallitur, nec contra divinam gratiam sentire. Nam contra justitiam potius sentit, quam contra gratiam, nec perniciosè, sed tolerabiliter fallitur. Tu verò, Annate, tu Augustini in fine lib. 6. contra Julianum verba, velis nolis, tibi ingeram, *miserabiliter falleris, vel etiam detestabiliter falleris,* quando Driedonem contra Augustinum testimonium dicere tibi fingis, qui tutiorem Sancti Doctoris sententiam contestatur.

Rursus adducit eundem Driedonem lib. 1. de Lib. arb. cap. 2. par. 5. ubi ait: *Ex scripturis Sacris ab Augustino adductis super hac re non expressè, & efficaciter concludi potest, infantes sine baptismo decedentes supplicio æterni ignis esse cruciandos.* Additque Annatus nobile scholion: *En ut inefficaces fateatur adductas ab Augustino ex scripturâ Sacrà probationes, utque optioni studiosorum permittit, ut illum, aut sequantur, aut deserant.* Intelligit Driedo, testimonia scripturæ ab Augustino allata non efficaciter, hoc est haud demonstrativè probare penam sentis puerorum in inferis; nam immediatè hæc de utrâque sententiâ præmiserat: *Cum neutra videatur efficaciter ex scripturâ Sacrà demonstrabilis.* Neque hanc sententiam demonstrativè probatam nos contendimus; aliàs nullus posset oppositum tueri. Neque optionem facit, ut Augustinum vel sequamur, vel deseramus; nam Augustino etiam illâ in opinione nobis inhaerendum esse exemplo docuit, hæc adstruens: *Ut ergo, quod nobis probabilius, scripturisque sacris magis consonum videtur, asseramus, arbitramur, hujuscemodi parvulos sensibili quadam molestiâ, seu afflictione ab igne, & in igne torqueri.* Audis, Annate, cam

sententiam, quam tu pag. 858. tanquàm crudelè detestaris, à Driedone adstrui probabiliorem, ac Sacræ paginæ magis consonam? Augustino igitur militat doctissimus ille vir, neque ullâ arte in Recentiorum castra adduci potest, sed inane tantum illius nomen fingi ad decipiendos incautos.

Driedoni Magistro supparem submitunt Ruardum Taperum ex eadem Lovaniensium Academiâ Doctorem, quem hæc contra Augustinum scribere tradit Annatus pag. 879. *Alia tamen opinio magis consentanea est Augustino, quòd non omnibus Deus concedit tale auxilium &c.* Et deindè: *Harum tamen opinionum prior videtur magis commendare divinam bonitatem &c.* At est, quòd de Annato conqueramur, quippè qui verba Taperi plurimum Augustinianæ sententiæ faventia omiserit; nam ita scribit Taperus ad art. 7. pag. 222. *Alia tamen opinio magis est consentanea Augustino, ET PATRUM CONCILIIIS, quòd non omnibus Deus concedit tale auxilium.* Pupugere Recentioris mentem duo illa verba, quis enim indè non videat, quantum ponderis Augustinianæ sententiæ, teste Tapero, accedit? Illa igitur consultò omisit. Quare jure cum Augustino lib. 4. contra Jul. cap. 8. hic liceat exclamare: *Ut appareat de re tantâ, quibus abs te fraudibus disputetur.* Addit Annatus, significare Taperum, eandem sententiam esse Adriani VI. 4. Sent. q. 1. de penitentiâ. Hinc insultat pag. 886. *Adrianus quoque Sextus juxta id, quòd retulimus antè ex Ruardo Tapero, jungendus erit.* Sed profectò nullas nobis præstigias facies. Quid scripsit Adrianus citatus in sol. 3. dubii §. *Ex his respondeo ad quæsitum modò proferimus: Eam misericordiam, ait, ut probabiliter teneo, viatoribus exhibet Deus, quâ sufficienter eis assistit, & suam gratiam offert, quâ pro extremo saltè virium laborando, possint peccati indulgentiam promereri, ut in hoc differentia sit viatorum ab iis, qui transferunt terminum. Si tamen contrarium faciat, id est, si non dat eis indulgentiam peccatorum laborando pro viribus, quod apud Doctores dubium, & incertum est, nequaquam in iustitia argui posset.* Vides primò dicere, te probabiliter hoc tenere. Vides 2. Adriano teste dubium, & incertum esse illud principium: *Facienti quod in se est, Deus non denegat gratiam,* quòd Recentiores putans esse certissimum. Vides 3. Deum haud reprehendi posse, si laborantibus pro viribus adhuc denegat gratiam. Quæ Adriani dicta cum illorum Theologiâ non conveniunt. Ibidem verò ait: *In omnibus his exclamandum est cum Augustino: O altitudo divinarum sapientiæ, & scientiæ Dei!* Cum tamen Recentiores hanc Sancti Augustini exclamationem non modò non imitentur, sed irrideant, quòd ex Joanne Adamo superius fuit manifestum.

Accedit tertio loco Bartholomæus Medina magnus Dominicani instituti Theologus, ejus verba sic recitat Annatus pag. 875. *Sinè dubio sententia est Augustini, quòd homo in purâ naturâ habet naturalem virtutem operandi, quam non habet in lapsâ. Non placet tamen Doctoribus. O integræ fidei exscriptorem! Medina eo loci adductâ sententiâ nonnullorum asserentium, diversam esse virtutem operandi hominis stantis, & lapsi ait: Quæ sinè dubio videtur esse Divi Augustini sententia. Quæ ita recitat Annatus: Sinè dubio sententia est Augustini. Falleris, ô bone Vir, non ita scribit Medina: Videtur ait, non verò esse reapse illam Augustini sententiam; tu verò illud verbum videtur abradis, quòd ex Medinæ vocibus Augustino acrius insultes. Sed nec ait: Non placet tamen Docto-*

Doctores relege, & videbis ita scribit: *Non placet tamen viris DOCTORIBUS, quibus eam aliquibus, sed fortè minus, ut ille quidè putabat, doctis sententiam placere significat, eos autem tacito nomine paulò antè indicaverat. Sed alia rursus audienda est objectio. Etenim recentis Medinæ sententiâ exclamat Recentior ille pag. 876. Atque hęc ratione hic Auctor indubitatam Augustini doctrinam hoc in puncto & Doctoribus contrariam esse fatetur, & sibi sine ullo fidei violatæ, vel sprete antiquitatis serupulo. Bellè hæc sibi Annatus fingit. Medina suâ ipsius sententiâ recitatâ apertè protestatur, se non habere adversarium Augustinum. Hæc sunt ejus verba: Nequè Divus Augustinus huic nostræ sententiæ ullo modo adversatur. Et audes coram iudicibus affirmare, Medinam fateri, sibi esse contrariam Augustini doctrinam? Egregiè Augustinus contrâ Julianum lib. 4. cap. 8. Quis non expectet, inquit, sapientiam disferentis, qui fidem cognoverit mentientis?*

Eadem fide, animoque Annatus pag. 870. ad tribunal contrâ Augustinum Ferdinandum Vallosillum vel nolentem trahit, qui multis locis, inquit, satis indicat, liberam esse ab Augustino interdum discedendi copiam. Dein plura Vallosilli testimonia producit, in quibus tamen hic aded constanter cum Augustino stare se profitetur, ut mecum fanè illa reputans, in eam opinionem abeam, alienis illa oculis Annatum lectitasse: pudet enim, ac piget de viro tanti inter Recentiores nominis aded palmares hallucinationes (non enim imposturas dicam) suspicari. Verum eadem objecta excutiamus. *Multis locis, ait, satis indicat, liberam esse ab Augustino interdum discedendi copiam, ut quæsto 13. in 2. Tomum Chrysostomi, dum querit causam prædestinationis, & reprobationis. At cur Vallosilli verba contrâ Augustinum non producis, quod cæterorum testimonia referens præstitisti? Sanè quia nulla sunt: debui dicere, contraria sunt. Etenim aded mordicus Augustinianæ sententiæ de gratiâ prædestinatione adhæret, ut ibidem dicat: Opinio contraria non est probabilis, licet non hæretica, & nullus eam deberet asserere in scholis, neque alibi. Et hunc dicis in disputatione de prædestinatione facere liberam ab Augustino discedendi copiam? Rursus ibidem, nempe quæsto 13. Chrysostomi testimoniis explicatis addit: Augustinus Patrono non indiget, nam cum prius huic dogmati constanter adhæsisset, re tamen diligentius perspectâ opinionem locis innumeris retractavit: Nempe Deum homines prædestinare ex prævisis meritis fidei naturalis. Adit adversarius: Et quæsto 18. in 3. Tom. Sancti Augustini, ubi disputat, an possint aliæ virtutes esse sine fide, & sic loquitur &c. Non enim Sanctus Thomas consentit cum Gregorio Ariminensi, neque cum Beato Augustino, quod omnes actus infidelium sint peccata. Respondemus, Vallosillum hæc dixisse ex aliorum sententiâ calamo ad alia proferante; nam quæsto 22. in Divum Ambrosium, ubi ex professo quæstionem illam agit, & ad quam se refert Tom. 7. Aug. quæst. 18. & 19. & Tom. 8. quæst. 3. & alibi, apertè §. ad argumenta Gregorii in responsione ad 4. tradit, Sanctum Augustinum non idem sensisse cum Gregorio Ariminensi de operibus infidelium. Et in Tom. 3. quæst. 18. scribit, de virtutibus infidelium Sanctum Augustinum sensisse cum Sancto Thomâ. Et Tom. 8. quæst. 3. ait de eodem Sancto Doctore querens, an omnia infidelium opera sint peccata: Et ita in re convenit cum communi sensu Ecclesiæ, & cum doctrinâ Doctorum Scholasticorum. Et hæc est Vallosilli de Augustino sententia.*

Pergit Annatus: *Et quæsto 25. in 3. Tom. Augustini, ubi concludit, timorem servilem tum bonum, tum meritorium esse, quamvis Augustinus videatur ibi aliud sensisse, in quo fortè Vallosillus deceptus est. Sed appello oculos Lectorum, nihil enim ibi ait de Augustino, ut fingit Annatus; in fine tamen quæstus ejusdem Sancti Doctoris dictum interpretatur, nec ulpiam scribit, sibi videri, Augustinum asseruisse, timorem servilem non esse bonum. Undè non solum ille Recentior in Sanctum Augustinum injuriosus est, verum etiam in ipsum Vallosillum, quem deciprum dicit, ea de Augustino pronunciando, quæ ne somniavit quidè. Addit quarto: Et quæsto 10. in 10. Tom. ubi dicit Augustini sententiam de causâ reprobationis displicuisse plerisque veterum Patrum. Benè: at statim quinam fuerint illi Patres significat, nempe Massilienses, & Faustus Rejensis. Hæc tamen filius Annatus, videbat enim, illos Patres esse Semipelagianorum Magistros, hoc est, nullius prorsus auctoritatis. Porro ibidem Vallosillus confutat Catharinum Sancti Augustini sententiam reprehendentem, & concludit: Non ergo est, cur Catharinus in prologo sui libelli diceret, se punctum prædestinationis verâ ratione attingisse, quæ Augustinum, ac cæteros antea Patres celata semper fuisset. Tandem sic concludit: Et quæsto 30. in 4. Tom. ubi responsionem ad oppositam sibi auctoritatem Augustini in eâ quæstione, num liceat uxori de consensu mariti fornicari, sic exorditur: Pro Beato Augustino respondemus, quod quid secundum veritatem tenendum sit, definivimus. Ita truncatum testimonium Vallosilli refert Annatus, ut putetur parvi habita Augustini auctoritas, nam ille Scriptor statim addit: Et ipse tantum proposuit quæstionem, an in casu uxor possit licitè fornicari, accedente consensu viri, in quo sensu Doctores Scholastici quæstionem non disputant. Postea aliam explicat onem annectit: Secundo dicimus, Beatum Augustinum casum non definisse, quod ex verbis eius constat, postquam enim casum proposuit, conclusit sic asserens: Nihil hic in alteram partem disputo, liceat cuique existimare quod velit &c. Ex quâ literâ constat, quod cum dicat, liceat cuique existimare, quod velit, quod definire nihil asseruit, sed opinioni, & iudicio aliorum existimandum reliquit. Hæc doctissimus ille Episcopus, qui summâ diligentia, atque ingenti labore quæcunque dubia in universis Sancti Augustini voluminibus occurrere poterant, explicuit, unumque præsertim ostendendum sibi proposuit, nil falsi alicubi ab Augustino asseritum fuisse. Quare quis non ægrè ferat, & acerbè, hunc strenuissimum Sancti Doctoris defensorem contrâ eundem ad tribunal obtorto collo à Recentioribus trahi, fieri illum ipsorummet ore ea loquentem, quæ non modò non dixit, sed quæ ab Augustini sensibus procul abesse solidissimè demonstravit?*

§. VIII.

Viguerii, Soti, Fabri, Horantii
testimonia discussa.

Recentiores licet in superiori testium repetitione convicti sint, ora tamen Judicium aspicere, ne dum sua iterum contrâ Augustinum aperire non erubescunt, imò novos contrâ Sanctum Doctorem testes adducunt, ita ut si testium numero certandum foret, verendum esset, ne illorum multitudine Augustinus obrueretur: Sed re nobis hucusque feliciter succedente animosiores facti, ad reliquorum testium examen accedimus.

Joan. 23